

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет транспорту, менеджменту і логістики
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФТМЛ

 Т.Л. Мостенська

«25» 06 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 А.В. Полухін

«01» 07 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Управління проектами та ризиками»

Освітньо-професійна програма: Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 Менеджмент

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	1	120/4,0	17	17	-	86	-	1 КПр. – 1с.	екзамен 1 с.
Заочна:	1	120/4,0	6	6	-	108	1 к. – 1 с.	1 КПр. – 1с.	екзамен 1 с.

Індекс: НМ-7-073-1/21-2.1.4.

Індекс: НМ-7-073-1 з/21-2.1.4.

СМЯ НАУ РП 19.06-01-2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Управління проєктами та ризиками» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)», навчальних та робочих навчальних планів № НМ-7-073-1/21, № РМ-7-073-1/21, № НМ-7-073-1 з/21, № РМ-7-073-1 з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

доцент кафедри менеджменту

зовнішньоекономічної діяльності підприємств, доцент

 I.S. Гращенко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)», спеціальності 073 «Менеджмент» – кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, протокол № 10 від «07» 06 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Менеджмент організацій і адміністрування
(за видами економічної діяльності)»

 I.S. Гращенко

Завідувач кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності підприємств

 O.M. Кириленко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол № 8 від «09» 06 2021 р.

Голова НМРР

 I.V. Шевченко

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	10
2.4. Завдання на домашню (контрольну) роботу (ЗФН)	10
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену	11
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	11
3.1. Методи навчання	11
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	11
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	11
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	12

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Управління проектами та ризиками» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форми навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в сфері управління організаціями різних форм власності та галузей економіки.

Метою викладання дисципліни є знайомство з теоретичними основами ризик-менеджменту, формування у здобувачів необхідних теоретичних знань і практичних навичок з ефективного управління проектами різних спрямувань, адаптації і впровадження проектних рішень у практичну діяльність в умовах кризи, оволодіння практикою застосування методів кількісної оцінки ризику в умовах ринкових відносин та прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику, задля конкурентоспроможності здобувачів вищої освіти на глобальному ринку праці у сфері управління організаціями, що дозволить їм зробити позитивний внесок у розвиток суспільства.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчити теоретичні основи управління проектами та ризиками в сучасних умовах діяльності підприємств;
- вивчити основи прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику;
- навчитись виявляти інформаційні загрози; визначати відповідність інформаційної діяльності законам України; планувати та організовувати заходи щодо протидії інформаційним атакам;
- оволодіти основами теорії ризику та практичне її використання в великих економічних системах в умовах невизначеності та ризику, теорії прийняття рішень з урахуванням економічного ризику;
- навчитись ініціювати, розробляти, впроваджувати та оцінювати ефективність реалізації інвестиційно-інноваційних проектів стратегічного розвитку підприємства;
- набути навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- оволодіти знаннями методів оцінки ризиків, які дають змогу оцінити рівень конкретного виду ризику за певним напрямком підприємницької діяльності та визначити конкретні шляхи його зниження.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має досягти таких **результатів навчання**:

- аналізувати та синтезувати соціально-значущі проблеми та процеси при плануванні та реалізації змін в роботі підприємства з використанням ефективних механізмів їх реалізації та оцінювати результативність їх впровадження; ініціювати, розробляти, впроваджувати та оцінювати ефективність реалізації інвестиційно-інноваційних проектів стратегічного розвитку підприємства;
- аналізувати, контролювати, діагностувати та планувати діяльність підприємства;

- вивчення основ прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику;
- використовувати сучасні методи діагностики виробничої, комерційної, інноваційної та інвестиційної діяльності на підприємствах різних сфер діяльності, вміння планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);
- виявляти інформаційні загрози; визначати відповідність інформаційної діяльності законам України; планувати та організовувати заходи щодо протидії інформаційним атакам;
- володіти основами теорії ризику та практичне її використання в великих економічних системах в умовах невизначеності та ризику, теорії прийняття рішень з урахуванням економічного ризику, реалізація яких потребує удосконалення або перегляду стратегії діяльності суб'єктів управління;
- ініціювати, розробляти, впроваджувати та оцінювати ефективність реалізації інвестиційно-інноваційних проектів стратегічного розвитку підприємства;
- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;
- оволодіння знаннями методів оцінки ризиків, які дають змогу оцінити рівень конкретного виду ризику за певним напрямком підприємницької діяльності та визначити конкретні шляхи його зниження;
- оцінювати потреби організації у розвитку персоналу, брати участь в розробленні інвестиційних проектів з розвитку персоналу, складати кошторис витрат та контролювати правильність використання коштів;
- оцінювати потреби організації у розвитку персоналу, брати участь в розробленні інвестиційних проектів з розвитку персоналу, складати кошторис витрат та контролювати правильність використання коштів.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути такі **компетентності**:

- вміння обґрунтовувати управлінські рішення шляхом зниження рівня невизначеності економічних ситуацій та оцінки альтернатив розвитку підприємства; вибирати доцільні заходи з управління виробничими, маркетинговими та фінансовими ризиками;
- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері управління проектами, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;
- здатність використовувати закони й методи управління підприємством у поєднанні з сучасною світовою практикою ведення бізнесу для прийняття оптимальних управлінських рішень щодо удосконалення діяльності підприємства; ідентифікувати ризики локальних і глобальних ланцюгів поставок, розробляти заходи щодо запобігання ризиковим ситуаціям, впроваджувати міжнародні стандарти безпеки;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність), до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів в організації, вміння організувати і контролювати виконання виробничої програми, здійснювати дослідження для розробки та реалізації економічної політики підприємства, організації та контролю діяльності;
- здатність розробляти та оцінювати ризики підприємства, використовувати методи моніторингу ризиків для забезпечення стійкого розвитку організації;

– знання моделей розробки та оцінки ризиків підприємства, методів моніторингу для забезпечення стійкого розвитку організації.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Управління проектами та ризиками» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Стратегічне управління ланцюгами постачання», «Бізнес-аналіз та обробка даних», «Креативне підприємництво та проектування інновацій» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Менеджмент стійкого розвитку корпорацій», «Менеджмент безпеки підприємств», «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією», «Фінансовий менеджмент» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме: навчального модуля № 1 «Управління проектами» та навчального модуля № 2 «Управління ризиками», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим (третім) модулем (освітнім компонентом) є курсовий проект (КПр), який виконується у 1 (ОФН) та 1 (ЗФН) семестрах. КПр є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль № 1 «Управління проектами».

Інтегровані вимоги модуля № 1: розуміти теоретичні основи управління проектами та ризиками в сучасних умовах; здійснювати розробку, впровадження та оцінювання ефективності реалізації інвестиційно-інноваційних проектів; здійснювати ефективне використання ресурсів в організації, вміти організовувати і контролювати виконання виробничої програми, проводити дослідження для розробки та реалізації економічної політики підприємства, організації та контролю проектної діяльності; генерувати нові ідеї та втілювати їх в проектну діяльність організації.

Тема 1. Управління проектами в системі менеджменту організації.

Сутність проектної діяльності: поняття, основні характеристики, класифікація проектів. Управління проектами як специфічна галузь менеджменту. Цілі, процеси та функції в управлінні проектами. Характеристика моделі управління проектами. Оточення та учасники проекту. Життєвий цикл проекту. Обґрунтування доцільності проекту та його ефективності. Організаційні структури управління проектами. Розробка концепції проекту. Структура проектного аналізу. Обґрунтування доцільності проекту. Оцінка ефективності проектів. Базові засади створення організаційної структури проекту. Основні форми проектних структур.

Тема 2. Планування проекту як складова управління проектами.

Система планування проекту. Розробка плану управління проектом. Характеристика управління змістом проекту. Сутність і функції структуризації проекту. Напрями структуризації проекту. Планування строків та термінів виконання проектів. Засади управління термінами проекту. Організаційно-технологічні моделі планування проектів. Сіткове планування проектів. Особливості сіткового планування в умовах невизначеності. Розробка розкладу проекту.

Управління ресурсним забезпеченням проектів. Ресурсне планування проекту. Планування витрат по проекту. Методи розрахунку вартості проекту. Визначення бюджету проекту.

Тема 3. Кадрове забезпечення виконання проекту.

Процеси управління людськими ресурсами проекту. Організаційна культура проекту. Формування команди проекту. Процеси управління командою проекту. Мотиваційні аспекти роботи команди. Управління конфліктами в проектах. Управління комунікаціями та інформаційним забезпеченням проекту. Процеси управління комунікаціями при виконанні проекту. Інформаційна система управління проектами. Програмно-технічні засоби управління проектами. Автоматизація управління проектами.

Тема 4. Контролювання строків та термінів виконання проекту.

Зміст контролювання процесами виконання проекту. Модель планування і контролю проектів. Вимоги до системи контролю проектами в зовнішньоекономічній діяльності. Система контролю проекту. Оцінка проектної діяльності. Моніторинг виконання робіт з проекту. Методи контролю фактичного виконання робіт. Інструменти контролю виконання проекту. Контролювання вартості виконання робіт проекту. Основні показники методу освоєного обсягу. Сутність основних понять Earned Value. Управління змінами та завершення проекту. Завершення проекту. Вихід з проекту.

Тема 5. Управління якістю виконання проекту.

Поняття якості в контексті проектного менеджменту. Відмінності між якістю проекту та якістю продукту. Основні вимірники якості проекту. Концепція управління якістю проекту. Методи менеджменту якості. Процеси управління якістю. Планування управління якістю проекту. Методи планування якості в проектах. Забезпечення якості проекту. Інструменти та методи забезпечення якості проекту. Контроль якості проекту. Інструменти та методи контролю якості проекту.

Модуль № 2 «Управління ризиками».

Інтегровані вимоги модуля № 2: розуміти теорії ризику, теорії прийняття рішень та практичне її використання в умовах невизначеності; використовувати методику аналізу, контролю, діагностики та планування діяльності підприємств; розуміти основи прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику; виявляти інформаційні загрози; визначати відповідність інформаційної діяльності законам України; планувати та організовувати заходи щодо протидії інформаційним атакам; застосовувати методи оцінки ризиків та визначити конкретні шляхи його зниження.

Тема 1. Функціонування фірм в умовах невизначеності та ризику.

Предмет, методи і задачі дисципліни. Суттєва характеристика фірми. Функціонування фірми в умовах ризику. Внутрішнє і зовнішнє середовище господарювання. Виробничі засоби підприємства. Фінансові засоби підприємства. Виробництво продукції. Фінансові результати діяльності. Поняття повної, часткової невизначеності, повної визначеності. Причини виникнення невизначеності. Ситуація невизначеності і ситуація ризику. Особливості керування в умовах невизначеності. Поняття ризик-менеджменту і його особливості в умовах конкурентної боротьби. Стратегічне управління фірмою в умовах невизначеності. Організація управління ризиками в процесі підприємницької діяльності. Сутність, зміст та призначення управління ризиками. Принципи управління ризиками. Заходи мінімізації ризику у комерційній діяльності підприємства. Точка беззбитковості і ризик, дерево рішень в управлінні ризиком виробничої (підприємницької) діяльності. Виробничий (операційний) важіль, його сутність та зв'язок з підприємницьким ризиком. Умови застосування. Диверсифікація як метод зниження ризику.

Напрями диверсифікації. Мотиви (причини), вигоди (переваги) та небезпеки (ризик) диверсифікації. Запаси і резерви як спосіб зниження ризиків. Формування структури товарного асортименту підприємства за умови мінімізації комерційного ризику. Вибір раціонального господарського стратегічного рішення фірми в умовах невизначеності і ризику з використанням ігрової економіко-математичної моделі. Економічна безпека підприємства. Програма забезпечення економічної безпеки за основними напрямками. Програма отримання та аналізу комерційної інформації. Особливості підприємницьких ризиків у діяльності підприємств сфери послуг. Ризик-менеджмент. Організація ризик-менеджменту на підприємстві. Основні правила ризик-менеджменту. Сучасні підходи в ризик-менеджменті. Етапи інтегрованого ризик-менеджменту. Розроблення програми управління ризиками (ПУР) на підприємстві. Міжнародні стандарти ризик-менеджменту. Ризик та його різновиди. Класифікація ризиків. Поняття ризику і його різновиди. Сутність ризику і причини його виникнення. Основні риси ризику. Функції ризику. Класифікація ризиків за належністю до країни функціонування господарського суб'єкта, рівнем виникнення, сферою походження, причинами виникнення, ступенем обґрунтованості прийняття ризику, відповідністю припустимим межам, ознакою реалізації ризиків, масштабами впливу, можливістю прогнозування, ступенем впливу на господарські суб'єкти. Специфіка управління ризиками.

Тема 2. Якісний та кількісний аналіз економічного ризику.

Крива розподілу ймовірності отримання прибутку. Крива розподілу ймовірностей втрат прибутку. Сутність якісного та кількісного аналізу ризиків. Принципи аналізу ризиків. Напрямки аналізу підприємницьких ризиків. Збитки, які виникають в процесі підприємницької діяльності. Методи аналізу ступеня ризику. Методи кількісної оцінки ступеня ризику. Статистичний метод, метод аналізу доцільності витрат, метод експертних оцінок. Характеристика експертних процедур, аналітичний метод, метод використання аналогів. Комплексна оцінка ризиків. Ймовірність появи випадкової величини, математичне очікування випадкової величини, дисперсія, середньоквадратичне відхилення та коефіцієнт варіації випадкової величини. Характеристика області абсолютної стійкості, нормальної стійкості, області нестійкого стану, критичного стану, кризового стану підприємства на основі кривої економічного ризику. Метод Дельфі. Визначення ключового параметру, вибір чинників впливу, програмування величини ключового параметру. Визначення ймовірності досліджуваного проекту на основі оцінок ймовірності проектів-аналогів. Прогноз очікуваних характеристик досліджуваного проекту. Визначення можливих втрат підприємства внаслідок реалізації комбінації ризиків.

Тема 3. Характеристика виробничих, маркетингових, фінансових та інвестиційних ризиків.

Поняття виробничих ризиків. Категорії виробничих ризиків. Безпосередньо виробничі ризики. Група ризиків, що виникають у процесі розробки стратегії фірми. Постачальницькі ризики. Група ризиків порушення планових термінів. Транспортні ризики і міжнародний стандарт класифікації транспортних ризиків. Поняття маркетингового (реалізаційного) ризику. Безпосередньо збутові ризики. Ризики: недостатньої сегментації ринків збуту; помилково обраного цільового сегмента ринку; помилкового вибору стратегії продажу; неправильної організації й одержання неадекватних результатів маркетингових досліджень; помилкового ціноутворення; невдалої організації мережі збуту і системи просування товару. Ризики взаємодії з контрагентами і партнерами в процесі організації продажу продукції (послуг). Ризики непередбаченої конкуренції. Поняття фінансових ризиків. Ризики, пов'язані з купівельною спроможністю грошей: валютні, інфляційні, дефляційні. Ризики непередбачених витрат і перевищення витрат на виробництво. Ризики незабезпечення господарської діяльності необхідним фінансуванням. Основні види ризиків в зовнішньоекономічній діяльності. Ризики міжнародній торгівлі. Ризики, пов'язані з процесом митного оформлення. Транспортні ризики. Ризики, пов'язані з основними

положеннями зовнішньоекономічного контракту. Ризик вибору і надійності партнера. Управління ризиками в ЗЕД. Характеристика ризиків у комерційній діяльності підприємства. Сутність комерційних ризиків та їх класифікація.

Тема 4. Управління ризиками в проектах. Методи зниження ризику в різних сферах діяльності.

Класифікація проектних ризиків. Планування управління ризиками. Ідентифікація ризиків. Аналіз проектних ризиків. Планування заходів з реагування на ризики. Моніторинг і контроль ризиків. Необхідність урахування фактору невизначеності в комерційній діяльності підприємства. Методи управління економічними ризиками. Принципи управління ризиками. Система управління ризиками. Основи профілактики ризиків: диверсифікація та лімітування. Самострахування, як метод зниження рівня ризиків. Страхування ризику. Інформація в системі управління ризиками.

Модуль № 3 «Курсовий проект».

У першому семестрах студенти (ОФН) та (ЗФН) виконують курсовий проект (КПр), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в галузі управління та адміністрування, які використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою

Виконання КПр є важливим етапом у підготовці до участі в студентських конференціях, виконання дипломної роботи майбутнього фахівця в галузі управління та адміністрування.

Конкретна мета КПр полягає в створенні моделі управління організаціями, при використанні механізмів бізнес-адміністрування. При цьому завдання різняться між собою варіантами.

Для успішного виконання КПр студент повинен володіти методологією, методами, концепціями та логікою організації управління проектами; обґрунтовано обирати концептуальні засади проектування; ставити проектні задачі, визначати методи їх розв'язання; визначати сутність і структуру проектів; вміти використовувати методичні основи управління проектами; вміти визначати необхідне ресурсне забезпечення проектів; знати процедуру аналізу та оцінювання ефективності управління проектами; ідентифікувати різноманітні небезпеки, оцінювати конкретні ризики, аналізувати і прогнозувати розвиток небезпечних ситуацій, що виникають при здійсненні підприємницької діяльності; проводити оцінювання ризиків, які виникають при здійсненні економічної діяльності, а також розробляти рекомендації щодо ефективних заходів управління ризиком; вміти організувати збір необхідної для проектування інформації; проводити аналіз науково-методичної літератури, узагальнювати результати наукових шкіл та використовувати новітні наукові результати; самостійно розробляти організаційний робочий проект.

Виконання, оформлення та захист КПр здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання КПр – до 45 годин самостійної роботи.

2.3. Тематичний план

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль № 1 «Управління проектами»										
1.1.	Управління проектами в системі менеджменту організацій	1 семестр								
1.2.	Планування проекту як складова управління проектами	7	2	2	3	7	2	-	5	
1.3.	Кадрове забезпечення виконання проекту	8	2	2	4	7	2	-	5	
1.4.	Контролювання строків та термінів виконання проекту	8	2	2	4	7	-	2	5	
1.5.	Управління якістю виконання проекту	6	-	2	4	5	-	-	5	
1.6.	Модульна контрольна робота № 1	4	2	-	2	-	-	-	-	
	Усього за модулем № 1	40	10	10	20	33	4	4	25	
Модуль № 2 «Управління ризиками»										
2.1.	Функціонування фірм в умовах невизначеності та ризику	8	2	2	4	8	-	-	8	
2.2.	Якісний та кількісний аналіз економічного ризику	9	2	2	5	8	-	1	7	
2.3.	Характеристика виробничих, маркетингових, фінансових та інвестиційних ризиків	7	-	2	5	8	-	1	7	
2.4.	Управління ризиками в проектах. Методи зниження ризику в різних сферах	8	2	1	5	10	2	-	8	
2.5.	Виконання домашньої (контрольної) роботи (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8	
2.5.	Модульна контрольна робота № 2	3	1	-	2	-	-	-	-	
	Усього за модулем № 2	35	7	7	21	42	2	2	20	
Модуль № 3 «Курсовий проект»										
3.1.	Тема курсового проекту	45	-	-	45	45	-	-	45	
	Усього за модулем № 3	45	-	-	45	45	-	-	45	
	Усього за 1 семестр	120	17	170	86	120	6	6	108	
	Усього за навчальною дисципліною	120	17	17	86	120	6	6	108	

2.4. Завдання на домашню (контрольну) роботу (ЗФН).

Домашня (контрольна) робота (ЗФН) з дисципліни виконується у першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Виконання домашньої (контрольної) роботи (ЗФН) здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до запропонованих викладачами кафедри тем.

Час, потрібний для виконання домашньої (контрольної) роботи (ЗФН) складає 8 годин.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання.

При вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Сгорченков О. В. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. / О.В. Сгорченков, Н. Ю.Сгорченкова, Є. Ю. Катаєва. – Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2017.–117 с.
- 3.2.2. Логачова Л. М. Управління проектами: навч. посіб. / Л.М. Логачова, О.В. Логачова. – Суми : Університетська книга, 2015. – 208 с.
- 3.2.3. Петренко Н. О. Управління проектами : навч. посіб. / Н.О. Петренко, Л.О. Кустріч, М.О. Гоменюк. – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 224 с.
- 3.2.4. Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику (IEC/ISO 31010:2009, IDT). ДСТУ IEC/ISO 31010:2013. – К.: Мінекономрозвитку України. 2015. – 73 с.
- 3.2.5. ДСТУ ISO 31000:2014 Менеджмент ризиків. Принципи та керівні вказівки.

Допоміжна література

- 3.2.6. Чумаченко І.В. Управління проектами: процеси планування проектних дій : підруч. / І.В. Чумаченко, В.В. Морозов, Н.В. Доценко, А.М. Чередниченко. – К.: КРОК, 2014.– 673 с.
- 3.2.7. Кожушко Л.Ф. Управління проектами: навч. посіб. / Л.Ф. Кожушко, С.М. Кропівко. – К. : Кондор-Видавництво, 2015. – 388 с.
- 3.2.8. Шишмарьова Л.О. Управління проектами : навчальний посібник для самостійної роботи студентів 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» / Л.О. Шишмарьова. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 136 с. (Укр. мова)
- 3.2.9. Великанова М.М. Виявлення та ідентифікація як стадії управління ризиком / М.М. Великанова // Часопис Київського університету права. – 2017. – № 3. – С. 24-27.
- 3.2.10. Васюренко О.В. Ризик як складова економічних процесів // Фінанси України. – 2015. – № 7. – С. 68–74.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 3.3.1. Сайти періодичних видань: «Менеджмент». [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.management.com.ua>
- 3.3.2. Офіційний сайт Українська асоціація управління проектами. [Електронний ресурс].

— Режим доступу: <http://upma.kiev.ua/ru/home/about/>

3.3.3. Офіційний сайт Світового банку. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.Wolrd bank.com>

3.3.4. Міністерство статистики України www.ukrstat.gov.ua

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється у балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль № 1		
I семестр		
Виконання завдань на практичних заняттях	$56 \times 4 = 20$	-
Виконання тестових завдань	$106 \times 1 = 10$	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 1 студент має набрати до</i>	18	-
Виконання модульної контрольної роботи № 1	10	-
Усього за модулем № 1	40	-
Модуль № 2		
Виконання завдань на практичних заняттях	$106 \times 2 = 20$	$106 \times 2 = 20$
Виконання тестових завдань	$56 \times 2 = 10$	$106 \times 1 = 10$
Виконання та захист домашньої (контрольної) роботи ЗФН	-	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 2 студент має набрати до</i>	18	-
Виконання модульної контрольної роботи № 2	10	-
Усього за модулем № 2	40	60
Екзамен	20	40
Усього за дисципліною	100	
Модуль № 3		
Виконання курсового проекту	60	60
Захист курсового проекту	40	40
Виконання та захист курсового проекту	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту **курсowego проекту** в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до навчальної картки та індивідуального навчального плану студента (залікової книжки), та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента (залікової книжки), наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02-01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	01.07.21	Федорко Максим Іванович	<i>[Signature]</i>	

(Ф 03.02-02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки
	Мурин Олександр Борисович	<i>[Signature]</i>	01/07/21	

(Ф 03.02-04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Наумов О.Б.	18.10.2022	<i>[Signature]</i>	Висновок щодо адекватності: 25.10.2022

(Ф 03.02-03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02-32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				